

M Hannestad AS
Postboks 2062
1760 Halden

Støttekomiteen for Vest-Sahara
c/o SAIH
Mariboestgt 8
0183 Oslo

www.vest-sahara.no

<u>Deres ref</u>	<u>Vår ref</u>	<u>Kontakt</u>	<u>Sted:</u>	<u>Dato</u>
	EH	info@vest-sahara.no	Oslo	31. desember 2016

Angående M Hannestad-registrerte fartøys anløp i okkuperte Vest-Sahara

Støttekomiteen for Vest-Sahara viser til oppslag i Dagsavisen 21. juni 2014 om anløp til okkuperte Vest-Sahara av fartøy som er registrert i de norske skipsregisteret gjennom deres foretak. Sakskomplekset er også omtalt i SVT 20 juni 2014 og i rapporten «Fuelling the Occupation» utgitt av Western Sahara Resource Watch samme år.

Bakgrunnen for at vi skriver dere nå er en viktig utvikling i forståelsen av i hvilken grad slikt næringsliv i Vest-Sahara er i strid med menneskerettighetene. Samtidig noterer vi oss at fartøyene fortsetter sine transporter inn til territoriet.

«To av Wisbys skip er involvert i transport av olje til denne regionen som ikke er under sanksjoner verken fra EU eller FN. Det er ingen offisielle restriksjoner på å handle med Vest-Sahara, våre båter har drevet med dette i flere år allerede [...] Vi følger konkrete sanksjoner fra EU eller FN. Det vil også være problematisk for selskaper som frakter olje over hele verden å stoppe operasjoner til områder der det finnes motstridende politiske interesser » uttalte Lacho Iliev, ved M Hannestad i Halden, til Dagsavisen <http://www.dagsavisen.no/verden/olje-til-vest-sahara-under-norsk-flagg-1.285596>

Vi vil med dette brevet understreke alvorligheten i disse anløpene, og ber om svar på spørsmål knyttet til transportene.

Som dere sikkert kjenner til er territoriet Vest-Sahara behandlet av FNs Generalforsamling som et ikke-selvstyrt territorium, under avkolonisering. Denne prosessen er forhindret av nabolandet Marokko, som okkuperer deler av territoriet. Marokkos krav på territoriet er avvist av Den internasjonale domstolen i Haag og det internasjonale samfunn. Halve befolkningen er kastet på flukt. Ledende røster som krever at naturressursene ikke skal plyndres soner livstidsdommer, idømt dem av en militær domstol.

Å delta i slike transporter medfører at man støtter opp under det marokkanske ulovlige nærværet i territoriet. En rekke norske rederier har, etter å ha blitt gjort oppmerksom på kontroversene i dette, valgt å avslutte videre oppdrag. Innførselen av oljeprodukter til territoriet har betydelige politiske konsekvenser for konflikten.

Støttekomiteen for Vest-Sahara viser til at det bare siden 2015 har funnet sted en betydelig utvikling i forståelsen av lovligheten og de menneskerettslige aspektene ved slik handel med marokkanske myndigheter i de okkuperte områdene. Særlig vil vi referere til:

Dom i EU-domstolen i saken Polisario vs. Council of the European Union, 21. desember 2016

EU-domstolen slår uttrykkelig fast at Vest-Sahara er et annet territorium enn Marokko, at Marokkos krav på territoriet er grunnløse, at Vest-Saharas folk har rett til selvbestemmelse, at Vest-Saharas folk har rett til å avgi samtykke i spørsmål om Vest-Saharas naturressurser, og at den nasjonale frigjøringsbevegelsen Polisario Front er organisasjonen som må gi et slikt samtykke. I det sistnevnte henviser til de Generalforsamlingsresolusjon 34/37, som vi og trakk fram i vårt siste brev til dere.

FNs Menneskerettighetsråds ØSK-komité, 2015

Uttalelse fra FNs Menneskerettighetsråds ØSK-komité i 2015 (E/C.12/MAR/CO/4, paragraf 6), om Marokkos oppfyllelse av ØSK-konvensjonen:

“The Committee recommends that the State party:

(a) Strengthen its efforts, under the auspices of the United Nations, to find a solution to the issue of the right to self-determination for Western Sahara, as established in article 1 of the Covenant, which recognizes the right of all peoples to freely determine their political status and freely pursue their economic, social and cultural development. The Committee recalls that States parties to the Covenant are obligated to promote the realization of the right of self-determination in Non-Self-Governing Territories and to respect that right, in conformity with the provisions of the Charter of the United Nations;

(b) [...] It further recommends that the State party guarantee respect for the principle of the prior, free and informed consent of the Sahraouis, and thus that they are able to exercise their right to enjoy and utilize fully and freely their natural wealth and resources.”

Uttalelse fra FNs Menneskerettighetsråds SP-komité, 2016

SP-komiteen gjennomgikk i 2016 Marokkos oppfyllelse av ØSK-konvensjonen, og uttaler «bekymring over

a) de begrensede framskritt gjort i spørsmålet om selvbestemmelse for Vest-Saharas folk; b) informasjonen om at staten ikke skal ha tatt nødvendige skritt for å konsultere Vest-Saharas folk angående utnyttelse av naturressursene i Vest-Sahara; c) nærværet av sandmuren...» (CCPR/C/MAR/CO/6, paragraf 9, vår oversettelse).

Rettslig vurdering fra den Afrikanske Union, 2015

“Morocco has no legal right under the UN charter and international law to occupy or govern the Territory of Western Sahara [...] Only the people of Western Sahara have the right to permanent sovereignty over their natural resources. [...] Accordingly, the people of Western Sahara and their legitimate representatives must not only be consulted but they must consent and effectively participate in reaching any agreement that involves the exploitation of natural resources in the Territory of Western Sahara”.

<https://www.au.int/en/newsevents/13174/legal-opinion-legality-context-international-law-actions-allegedly-taken>

Genèvekonvensjonene, 2015

Polisarios tilslutning til Genèvekonvensjonene 2015 understreker konfliktens internasjonale natur og Marokkos forpliktelser til å ikke kunne flytte inn sin egen befolkning til den delen av territoriet de har under okkupasjon.

Etikkrådet til Statens Pensjonsfond Utland, 2016

I sin tilrådning om eksklusjon om Kosmos Energy og Cairn Energy, 8. februar 2016, skriver Etikkrådet: «Det er uansett vanskelig å anta noe om lokalbefolkningens ønsker og interesser hvis deres anerkjente representant ikke er forespurt. FN anser Polisario som representanten for området befolkning, og Marokko forhandler med Polisario når det fra tid til annen foregår forhandlinger om områdets fremtidige status. For Etikkrådet fremstår det derfor som en grunnleggende mangel ved kartleggingen av lokalbefolkningens ønsker og interesser at Polisario ikke har vært konsultert. SIAen viser riktignok til andre interessenter som er konsultert, men at hovedrepresentanten for lokalbefolkningen er helt utelatt fra konsultasjonsprosessen, gjør at denne etter Etikkrådets syn ikke kan tillegges noen særlig vekt.»

På denne bakgrunn ber vi M Hannestad AS om å svare på følgende spørsmål:

1. *Hva har M Hannestad gjort for å finne ut om selskapets fartøy opererer i Vest-Sahara i tråd med ønskene til det saharawiske folk?*
2. *Har M Hannestad vært i kontakt med representanten for det saharawiske folk, Front Polisario?*
3. *Foruten å være ansvarlig for registreringen av de svenskeide fartøyene i det norske skipsregisteret, hvilke andre funksjoner spiller M Hannestad i fartøyenes og/eller Wisby Tankers' funksjon og drift?*

Hvis vår informasjon stemmer at M Hannestad har unnlatt å innhente samtykke fra representantene for Vest-Saharas folk, er det vår klare oppfatning at selskapet opererer i strid med Menneskerettighetsrådets, EU-domstolens og den Afrikanske Unions forståelse av lovligheten av slik praksis. Det følger av begge menneskerettighetskonvensjonene, ØSK og SP, at saharawiene har *rett til selvbestemmelse*, og med det følger at de skal kunne gi sitt samtykke til slik næringslivspraksis.

Det er også denne forståelsen som ligger bak når norske myndigheter fraråder næringsliv i Vest-Sahara, som eneste sted i verden. Tilsvarende har flere ansvarlige norske rederier valgt å avslutte slike åpenbart uetiske transporter etter at de ble gjort oppmerksom på konflikten og dets humanitære konsekvenser. Ansvarligere rederier som leier fartøy ut på lengre avtaler har inkludert klausuler i sine avtaler som spesifikt forhindrer anløp til territoriet.

Det er, til slutt, verdt å understreke at selskapet bør notere seg at det er en stadig større reell finansiell risiko involvert i å delta i slik handel. Polisario har de siste årene vist at de er i stand til å ta saker til domstoler, og har med dommen i EU-domstolen fått styrket sin posisjon som et subjekt som kan ta saker i internasjonale domstoler.

Om det er slik at selskapet ikke har innhentet samtykke fra representantene til Vest-Saharas folk, som ifølge både EU-domstolen og FN er Polisario Front, ber vi selskapet om å følge eksempelet fra andre, samfunnsansvarlige rederier, og umiddelbart avslutte sin deltakelse i transportene av olje inn til territoriet Vest-Sahara.

Vi ser fram til å høre fra dere med svar på våre spørsmål.

Med vennlig hilsen

/sign./
Erik Hagen
Daglig leder,
Støttekomiteen for Vest-Sahara